

Zweedse verlofregeling: royaal maar dwingend

Auteur(s):

Jansen, M.

De auteur was onderzoeker bij nyfer. mirjam.janssen@wxs.nl**Verschenen in:**

ESB, 89e jaargang, nr. 4427, pagina D16, 26 februari 2004

Rubriek:

Dossier: Zweden

Trefwoord(en):

Zweden kent een uitgebreide verlofregeling voor ouders. In tegenstelling tot Nederland, waar het ouderschapsverlof een individueel recht is, gaat het in Zweden om een gezinsregeling. Ieder Zweeds ouderpaar heeft recht op in totaal 480 dagen betaald verlof per kind. Het eerste jaar wordt tachtig procent van het inkomen van de verlofganger doorbetaald; de resterende dagen geldt een minimuminkomen. Ouders kunnen de verlofperiode onderling verdelen, maar om vaders aan te moedigen ook voor hun kind te zorgen, zijn in ieder geval twee maanden voor hen gereserveerd. Als ze die niet opnemen, verliezen beide ouders aanspraak op deze periode. Het is mogelijk het verlof parttime op te nemen en over een langere tijd te verdelen. In de praktijk blijft meestal een van beide ouders het eerste jaar thuis, omdat ze hun kind pas als het een jaar oud is naar een kinderdagverblijf mogen brengen. Het verlof wordt voor 86 procent door de werkgevers betaald uit een collectieve verzekering. De resterend veertien procent betaalt de overheid.

Op het eerste gezicht is de Zweedse regeling riant en zeer geëmancipeerd. Ouders die verlof opnemen, leiden in principe een gering inkomensverlies en behouden hun sociale rechten. Bij nader inzien bestaan er ook bezwaren tegen, om te beginnen van werkgeverszijde. Werkgevers vinden dat zij voor een veel te groot deel van de kosten opdraaien. Ook het oorspronkelijke doel, een betere verdeling van de zorg tussen mannen en vrouwen, wordt niet gehaald. Ongeveer 33 procent van de mannen maakt gebruik van het zorgverlof. Traditionele rolpatronen en angst voor schade aan de carrière blijken lastig te overwinnen te zijn. Bovendien vinden veel mannen het een bezwaar dat ze maar tachtig procent van hun salaris krijgen vergoed. Aangezien hun partners al ruimschoots in de vrije dagen zitten, zijn de meeste mannen alleen in dringende situaties geneigd tijd op te nemen voor hun kind.

Het is evenmin duidelijk of het verlof voor mannen op termijn effect heeft. Er zijn geen aanwijzingen dat Zweedse mannen die wel verlof opnemen zich de rest van hun leven als geëmancipeerde modelvaders gedragen.

Mirjam Janssen

Dit artikel is gebaseerd op D. van Oosterhout, *Even pauze in de levensloop, internationale ervaringen met verlofregelingen en lessen voor Nederland*, nyfer, Breukelen, 2003.

Dossier: Handel en transactiekostenA.J. De Geus en M. Rutte: [Europees levensloopbeleid](#)K.P. Goedswaard en T.D. Tiemens: [Levensloopbeleid: hype of noodzaak?](#)H.J. Groenendijk en M.A.D. Fasol: [Het wetsvoorstel levensloopregeling](#)J.C.M. Sap en J.J. Schippers: [Arbeidsmarkt: meer investeren, minder sparen](#)A. Blokland: [Van droom naar werkelijkheid](#)M.T. van der Veen: [Levenshoop](#)J. Plantenga: [Zorgen in en om de levensloop](#)M. Janssen: [Deense mannen nemen geen ouderschapverlof op](#)M. Janssen: [Zweedse verlofregeling: royaal maar dwingend](#)M. Koning en E. Wierda: [Non-participatie verminderen](#)

N. van Nimwegen: [Van spitsuur naar sandwich](#)

J.J.M. Theeuwes: [Tegen de storm in](#)

R.M.A. Jansweijer: [Te mooi om waar te zijn](#)

A. de Grip: [Levensloop en personeelsbeleid in zorg en onderwijs](#)

G. Dolsma: [Zelf je leven lopen](#)

M.E.J. Schuit: [Levensloopbeleid: modegrill of blijvend fenomeen](#)

A.L. Bovenberg en J.P. van der Toren: [Pijlers onder het gezin](#)

F. Leijnse: [De levensloop als individueel project](#)

S.G. van der Lecq: [Levensloopbanen](#)